

Y. G. JAN 13 1970

Tėvynė

SUSITENIJIMO LIETUVIŲ
VOKOJE ORGANAS

No. 44

NEW YORK, N. Y. 10001 - 1969 M. GRUODŽIO (DE)

62 metal

KALĖDINĖS NUOTAIKOS LIETUVOS MIŠKE.

GEROS VALIOS LIETUVIAI -

SVEIKINAMI ŠVENČIŲ PROGA

Galim džiaugtis ir didžiulis, kad savo tarpe turime didžiausią skaičių tokių tėvynainių, kuriuos galima apibūdinti senai šioje šalyje priimtu posakiu - Geros valios lietuviai! Tat reiškia, kad savo žmonių tarpe turime gilų vienybės jausmą, savo šalies ir savo tautos meilę.

Mūsų likimas negailestingai lietuvius išblaškė ne tik abiejose Amerikoje, bet nudangino į tolimąją Australiją ir Naująją Zelandiją. Ateina dažnos žinios, jog lietuvių esama lygiai Azijoje ir Afrikoje.

Ir visur lietuviai gyvena tais pačiais broliškais artimais jausmais. Didžioji dauguma nenutolsta nuo savo tautos rūpesčių ir kupini yra gilaus patriotizmo. Kada švenčiame didžiulį šventę ir sutinkame kaip tik paskutiniuosius šio dešimtmečio metus, mes krepiame savo žvilgsnį ne tik į artimus kaimynus, bet ir į anuos tolimus, sunkiai pasiekiamus brolius ir seseris. Nors vieni šventėms savo namus puo-

šiamo eglutėmis, o kiti palmėmis, bet mūsų tarpe nėra jokio skirtumo, kas atitolintų mus nuo vienas kito.

Čia dera prisiminti, jog kilniuosius tautinės vienybės jausmus pirmieji mums sužadino lietuvių tautos žadintojai - aušrininkai. Tomis pačiomis nuotakomis gyvename iki šiai dienai ir esame gyvi didžiąja vieningumo dvasia. Mūsų Susivienijimas pagarbiai mini, jog buvo įsteigtas aušrininkų įtakoje ir iki šiai dienai mūsų organizaciją gailina.

Mūsų darbas nukreiptas viena kryptimi - stiprinti tautinį atsparumą. Ir savimi pasitikėdami, kartu pasitikime ir tauta, likusia tėvynėje, kuri išgyvena sunkiuosius bandymus. Lietuvių tauta ištvers tuos bandymus ir kiekvienas lietuvis, kur jis begyventų, privalo šiam tikslui aukotis. Patys stiprėdami, tuo pačiu teikiame daugiau vilčių lietuviams patriotams.

The Key Role of Women in the Lithuanian Alliance of America

LITHUANIAN WOMEN, AT ALL TIMES, HAVE MADE IMMEASURABLE CONTRIBUTIONS TO OUR ETHNIC HERITAGE. THEY HAVE ALWAYS WORKED IN THE FIRST RANKS AND HAVE SHOWN FINE EXAMPLES OF UNSELFISH SERVICE.

THEIR GREATEST MERIT -
THE PROGRESS OF OUR ALLIANCE

If we look back to the past we will see that Lithuanian women have always worked for the betterment of the Lithuanian Alliance. The fraternal workers numbered not only individual women but entire groups which often surpassed the efforts of our male fraternalists.

If one should ask: what are the names of these women, we could give a quick reply, because their names are on our lips; we always mention them; we always praise them for their fine work. If one attempted to enumerate all of our active women, then one would have to compile a list containing hundreds of names. We shall not attempt such a list at this time for fear that the limits of space would force us to leave out some names. And this would be a gross error.

Therefore, let us pay our respects to all of our feminine fraternal workers. We all know who they are. Let us show our gratitude to the Lithuanian women who helped to make the Alliance a prosperous society.

▽ ▽ ▽

THE LITHUANIAN WOMEN IN THE LITHUANIAN FAMILY DRIVE

At this time, when the SLA launches its Lithuanian Family Drive, the duties of our Lithuanian women fraternalists become more meaningful. They are the guardians of the Lithuanian family. To their hands are entrusted the care and education of the younger generation. Their responsibility continues from the cradle to maturity.

For these reasons, the LITHUANIAN FAMILY DRIVE should be of special concern to the LITHUANIAN WOMEN. Their understanding and work will insure the success of this important SLA membership drive. All co-fraternalists will join this sincere effort to make the Lithuanian family an integral part of the Alliance fraternal family!

PADIDINTU PASIRYŽIMU DIRBKIM LIETUVIŠKOS ŠEIMOS VAJUI

Greitai atsiliiepkit į SLA Vajaus Komisijos kvietimą. Naujų narių įrašymo paskelbtos taisyklės veikia tos pačios ir organizatoriai gali naujus narius įrašyti. O jų įrašytieji nauji nariai bus įskaityti į SLA Vajų, kurį dabar paskelbė SLA Vajaus Komisija. - Gerbiamieji SLA Veikėjai, laukiame Jūsų palankumo. Siųskite naujų narių aplikacijas tokia pat tvarka, kaip buvo iki šio laiko!

Tėvynė

LIETUVIŲ SAVIVYKIMO LIETUVIŲ
AMERIKOJE ORGANAS

Lithuanian Weekly

Published Every Friday
by the Lithuanian Alliance of America

JUOZAS PETRENAS
EDITOR

ALGIRDAS BUDRECKIS
MANAGER

Yearly Subscription Rates:
In the United States\$4.00
To Foreign Countries\$5.00

307 WEST 30th STREET
NEW YORK, N. Y. 10001
Telephone LACKAWANNA 4-5529

Entered as Second Class Matter November 28, 1910,
at the Post Office at New York, N. Y., under the Act
of March 8, 1878.

Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage
provided for in Section 1108, Act of October 3, 1917,
Authorized June 27, 1918.

SLA kuopų pranešimai ir skubus raštai redakcijai
reikia siųsti ne vėliau, kaip prieš savaitę, laikraščio
numerui išeinant.

Keičiant adresą būtina pranešti senasis adresas ir
nurodyti naujo adreso pašto zonos numerį.
Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

PRO DOMO SUA

Čia yra toji mūsų laikraščio skiltis, kur jo redaktorius stengiasi kalbėti aktualiais lietuvių visuomenei klausimais. Bet šį kartą tenka kelis žodžius pasakyti apie viduinius reikalus, kurie turime vilties bus įdomūs žinoti ir skaitytojams.

Patį redaktorių prieš kiek laiko ištiko eismo nelaimė, gatvėje einant jį užkliudė pravažiuojantis taxi ir šiek tiek sužeidė koją. Bet redaktorių nekreipdamos daug dėmesio į susidariusius sunkumus, pasistengė savo pareigų neapleisti ir po to išėjusiuose visuose mūsų laikraščio numeriuose kiekvienam parašė reikalingus straipsnius ir teikė visą stambesnę laikraščio medžiagą. Tai atlikti nebuvo lengva, bet, kaip matot, vis tik pavyko.

* * * *

Tačiau laikraščio išėjimas surištas dar su daugeliu mažesnių, bet būtinų darbų. Čia ir kuopų korespondencijos, čia ir korektūros tikrinimas ir panašūs eiliniai darbai.

Mūsų laikraštyje maž daug prieš metus pradėjo dirbti Domas Penikas. Tai buvo lietuvių spaudos uolus darbuotojas, galima sakyti spaudos entuziastas. Kada Tėvynei reikėjo raidžių rinkėjo, Domas Penikas, ir turėdamas kitus darbus sutiko pas mus dirbti. Jis nebuvo profesionalas linotipininkas, o mūsų renkamoji mašina buvo smarkiai pasenus. Tad jo darbas nebuvo lengvas. Tačiau Domas ištvermingai dirbo, aukojo savo laiką ir stengėsi ištesėti pasiimtas pareigas. Ir tai darė Domas tik todėl, kad nuoširdžiai mėgo spaudą, kuriai savo gyvenime skyrė daug laiko. Juk jis buvo dar Vokietijoje "Mūsų Kelio" redaktorius - leidėjas, vėliau redagavo "Karių" ir išleido nemažą skaičių knygų. Jo nuopelnai šių dienų lietuvių spaudai yra itin žymūs.

* * * *

Dėkingas nuoširdžiam bendradarbiui Domui, redaktorius, savo paskutiniame pasikalbėjime telefonu, buvo pažadėjęs, jog pareikš jam viešą padėką už neįkainojamą pagalbą, kurią jis suteikė pačiu sunkiausiu redakciniame darbe metu. Dabar šį, jam priklausanti padėką pilnu nuoširdumu čia pareiškiamo. Tik neišpasakytai gaila, kad šios redaktoriaus padėkos Domas jau negirdi. Nesgi jis, kaip jau buvo pranešta, praeitą "Tėvynės" numerį baigdamas, staiga krito negyvas širdies smūgio ištiktas.

Domą Peniką mūsų spaudos istorikai plačiai minės, jis ne tik atidavė lietuvių spausdintam žodžiui geriausius savo amžiaus metus, bet ir parodė paži-

JAV IR PASAULIO LIETUVIAI

• **ATIMTA IŠ LIETUVIŲ** šešios dešimtys penki tūkstančiai dolerių, kuriuos paliko prel. J. Paškauskas lietuviams seneliams kunigams poilsio namams statyti. Chicagos pagarsėjęs archyviskupas Cody per savo advokatus teismo keliu tuos pinigus sau pasiėmė, aiškindamas, kad nežinia kas testamente skirtus pinigus sunaudos, nes nesanti nurodyta tiksli organizacija.

• **NERINGOS GAMTOS-ISTORIJOS** muziejaus atstovai į Kauno zoologijos dirbtuves nuvežė šerną, stirną ir zuikį, prašydami minėtam muziejui padaryti šių žvėrių iškamšas. Kauno zoologijos dirbtuvių darbuotojai gautų žvėrių mėsą suvalgė, bet iškamšų Neringos muziejui nepadarė. Dabar nuskriaustieji spaudoje skundžiasi, bet be pasekmių.

• **LIETUVIAI AUSTRALIJOJ** prieš didįjį po Anrojo Pasaulinio karo antplūdį gyveno labai menkame skaičiuje -- tik 273 asmenys gimę Lietuvoje, ką parodė vietos administracijos statistika. Bet tarp 1945 ir 1968 metų į Australiją įvažavo 6,154 vyrai ir 4,015 moterys, kurie nurodė Lietuvą savo gimimo vietą. Tokiu būdu viso naujų ateivių čia priskaitoma 10,169. Ypatingai įsidėmėtina, kad šis nedidelis palyginti lietuvių skaičius pasižymi nepaprastu veiklumu ir energija, ko jiems gali pavydyti net didelės kitų vietovių lietuvių kolonijos.

• **ANGLIJOS LIETUVIAI** pageidauja, kad iš Amerikos atvyktų dainininkai ir surengtų koncertus. Esą galima 3-4 vietose surengti sėkmingus koncertus.

• **EUROPOJE GYVENANČIŲ LIETUVIŲ** tarpe pasitaiko ir tokių, kurie paliko į Vokietijos kalėjimus. Jų buklė esanti labai sunki, nes kartais jie nemoka pakankamai gerai vokiečių kalbos. Jiem reikalingi vertėjai. Net ligoninėse atsidūrę lietuviai turi vargo, nes nesusikalba su daktarais.

• **AUKSĖ TREINYTĖ** Sovietų Sąjungos jaunių žaidimo pirmenybėse gavo čempionės titulą, nes iš 400 galimų taškų ji pneumatiniu pistoletu išmušė 370.

• **BERNARDO BRAZDŽIONIO** poezijos rinkinys baigiamas ruošti spaudai. Knyga pavadinta "Poezijos Pilnatis" ir turės 600 puslapių. Šio leidinio pasirodymu rūpinasi specialus komitetas, kuris surinko pinigų tam leidiniui išleisti.

• **"DAILY NEWS" CHICAGOJE** įdėjo straipsnį, kuriame užtariami lietuviai ir atkreipiamas Vatikano dėmesys, jog lietuviai jau čia skriaudas savo parapiniame gyvenime. Lietuvių išteigtos ir išlaikomos kapinės iš lietuvių rankų atimamos, o lietuvių kalba vietos bažnyčiose paneigiama.

• **VOKIETIJOS LIETUVIŲ** labdaros draugija turėjo loteriją, kuri davė du tūkstančius penkis šimtus markių pelno. Šie pinigai bus sunaudoti lietuviams moksliejiams šelpti.

• **SPORTININKAS RIMVYDAS AUKŠTUOLIS** Kaune pasiekė naujo Lietuvos rekordo, jis 100 metrų nubėgo per 10,3 sekundes.

• **DU ŽYMŲS LIETUVIAI** Australijoje mirė širdies liga, tai teisininkas Jonas Valys ir inžinierius Grigalius Gumeniukas, pastarasis plačiai pažįstamas savo profesijos žmonių tarpe Amerikoje.

• **PRANCŪZIJOJ JAUNUOLIAI** lietuviai pasižymi ypatingu veiklumu. Jų dauguma, neatsižvelgiant į esamus sunkumus, puikiai kalba lietuviškai, o šokių ansamblius suorganizuoja, pasikviesdami į savo tarpą svetimtaučius.

• **HANS GEWECKE**, buvęs Šiaulių komisaras karo metu buvo Luebecke mieste teisiamas už žydų žudynes. Ši teismo byla jau 47 posėdžiuose nagrinėta. Pažymėtina, kad iškviesti liudininkais žydų tautybės asmenys stengiasi pulti lietuvių anų laikų policininkus.

Steigiamojo Seimo 50 metų sukaktis

1970 m. gegužės 15 d. sukanka 50 metų nuo Lietuvos Steigiamojo Seimo susirinkimo, kuriame sustiprintas 1918 m. Vasario 16 d. Aktas šiuo pareiškimu: "Lietuvos Steigiamasis Seimas, reikšdamas Lietuvos žmonių valią, proklamuoja esant atstatytą nepriklausomą Lietuvos valstybę, kaip demokratinę respubliką, etnografinė sienom ir laisva nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis valstybėmis."

Šia Steigiamojo Seimo proklamacija padėtas tvirtas pagrindas atsikūrusiai Lietuvos valstybei.

SVEIKINIMAS ŠVENČIŲ PROGA

Didžiųjų švenčių proga visi lietuviai, gyveną okupuotoje Lietuvoje ir po platųjį pasaulį išblaškyti, jungiasi nors mintimis ir išgyvena gaivinanti ir stiprinanti jausmą, jog visi mes esame vienos ir nepakeičiamos tėvynės Lietuvos vaikai. To dvasinio apsigijimo negali sutraukti nei neaprepiamos vandenynų ir Sibiro taigų platybės.

Išblaškytieji lietuviai su pagarba ir pasitikėjimu žvelgia į savo brolius pavergtoje tėvynėje, nepalūžusius ir tęsiančius likiminę kovą prieš okupantą. Gili užuojauta lydi tuos, kurie tebekenčia Sibiro tremtį. Savo nepalaužiamą viltį ir pasiryžimą daryti visa, kas įmanoma Tėvynės laisvės aušrai pagreitinti šia proga atnaujinama tie, kuriems buvo lemta palikti savo gimtąjį kraštą.

mėtinus sugebėjimus organizuoti laikraščius ir juos lietuviams skaitytojams patiekti. Domas Penikas mirė kaip kareivis savo užimtose pozicijose. Jis dirbo, kol jo širdis plakė. Tai skauda ir netikėta nelaimė mūsų spaudos gyvenime.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas visų lietuvių pastangas apjungia, derina ir visai laisvės kovai vadovauja.

Su viltimi ir tikėjimu žvelgia lietuvių tauta į naują dešimtmetį. Su viltimi, kad gėris ir teisingumas, o ne teroras ir brutali jėga, lems tautų ir valstybių ateitį. Žvelgiame į naują dešimtmetį su tikėjimu, kad per kontinentus riedanti laisvėjimo banga palies ir sovietinę imperiją ir atneš laisvės aušrą mūsų tėvynei Lietuvai.

Kristaus gimimo ir Naujųjų Metų švenčių proga sveikiname visus lietuvius: okupuotoje tėvynėje, Sibiro tremtyje ir laisvame pasaulyje. Teilaimina Visagalis visų mūsų šventas pastangas Tėvynei laisvę sugrąžinti, tauriais lietuviiais išlikti ir mūsų tautos genijų mene ir moksluose realizuoti.

Visiems linkime linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų.

VYRIAUSIASIS LIETUVOS
IŠLAISVINIMO KOMITETAS

TĖVYNĖ, 1969 m. gruodžio 26 d.

Pittsburgh, Pa.

DARBINGAS SLA 3-ČIOS APSKRITIES SUVAŽIAVIMAS

Vakarinėje Pennsylvanijoje yra didelis skaičius SLA kuopų. Jos sudaro SLA Trečią Apskritį.

SLA Trečias Apskr. buvo įkurtas dar prieš pirmąjį Pasaulinį karą. Jos steigėjai buvo P. Kundrotas, Stasys Bakanas, J. Mažukna, Aleksandras Vainorius ir keltas kitų veikėjų.

Jis yra pasižymėjęs savo veikla ne tik SLA apimtyje, bet ir bendrame lietuviškame darbe. Iki ALTO įsikūrimo visi didieji parengimai, įskaitant ir Nepriklausomybės minėjimus, visada buvo rengiami 3-čios Apskrities. Paskutiniaisiais 5-kiiais metais mūsų apylinkės kuopoms ir 3-čiam apskričiai vadovauja Amerikoje gimę. Tačiau jie vartoja lietuvių ir anglų kalbas, ir savo darbštumu neatsilieka nuo tų, kurie yra atvykę iš senosios Tėvynės -- Lietuvos.

Apskričiai pirmininkauja veikli lietuvaite -- pasižymėjusi biznyje Viola Šinkūnaitė -- Stanny. Vice pirmininkai yra Elena Slančauskaitė -- Zelikovic ir Ona Triška. Protokolų sekretoriumi yra Jurgis Žilinskas; Finansų sekretorė yra Gertruda Dargienė, na o Iždininkė yra lietuvaite, kilusi iš Worcester, Mass., tai yra Elizabeth Žilinskienė. Iždo Globėjais jau keletą metų yra Nellie Marmokienė, Marijona Zdankienė, S. Anglinskienė ir Albina Mačiulienė. Įparengimų komisija įeina Jonas Drąsutis, Juliana Andriulionytė -- Comley ir Stasys Arbačiauskas.

Malonu pažymėti, jog lapkričio 30-tą dieną įvykęs suvažiavimas, Lietuvių Piliečių salėje, Pittsburghe, praėjo rimtoje ir darbingoje dvasioje.

Iš Finansinio raporto paaiškėjo, jog Apskrities kasoje yra didokas skaičius kapitalo. Suvažiavimas nutarė kasą dar daugiau padidinti, surengiant keletą parengimų, taip, kad sukėlus užtektinai kapitalo padengimui kelionės ir viešbučio išlaidų -- ateinančio SLA Seimo delegatams, kurių kuopos

priklausoprie 3-čio Apskrities. Iš padarytų pranešimų paaiškėjo, kad kuopos įeinančios į Apskritį veikia gerai. Visi, kurie suvažiavime dalyvavo išreiškė pasitenkinimą praeitu SLA Seimu ir jo tarimais, ypač dividendų išmokėjimu SLA nariams.

Įdomią kalbą suvažiavime pasakė SLA prezidentas Povilas Dargis nušviesdamas Susivienijime atliekamus darbus, t. p. plačiai paaiškindamas ateities planus, sykiu ragindamas delegatus padidinti SLA narių skaičių, įrašant savo draugus, šeimos narius bei savo pažįstamus.

Į naują Apskrities Valdybą ir Parengimo Komisiją išrinkti tie patys asmenys, kurie savo pareigas ėjo 1969 metais.

SLA NARYS

Hartford, Conn.

SLA 4-TOS APSKRITIES SUVAŽIAVIMAS

Suvažiavimas įvyko 1969 m. spalio 26 d. Lietuvių Piliečių klubo salėje, 227 Lawrence St., Hartford, Conn., kurį atidarė Hartfordo 124 kp. vicepirm. L. Kapeckas ir suvažiavimo vadovavimą perdavė apskr. pirm. Z. Merkevičiui.

Pirmininkas, pasveikinęs dalyvius, pateikė suvažiavimo dienotvarkę ir paskyrė į mandatų komisiją J. Goldupą ir J. Balčiūną ir paprašė prisegti atstovams tautines vėliavėles O. Jakaveckienę ir A. Luckienę. Kol mandatų komisija baigė darbą, pirm. pakvietė pakalbėti SLA veikėjus: V. Kripaitį, S. Bujanauską, V. Čekanauską, A. Kvedą, J. Marčiulionį ir O. Jakaveckienę.

Suvažiavime dalyvauja 6 valdybos nariai, 17 atstovų ir 2 svečiai. Suvažiavime atstovaujamos šios kuopos:

11 kp. Waterbury: J. Kvaratiejus ir J. Balčiūnas;

34 kp. New Britain: P. Jukna, M. Grimaila, viešbučio išlaidų -- ateinančio SLA Seimo dele-

66 kp. Ansonia: S. Bujanauskas, K. Stepo-

Detroit, Mich.

SLA 352 kuopos susirinkimas, kuris įvyks 1970 metų sausio 4 d. 12 val. Lietuvių Namuose irgi yra labai svarbus. Tame susirinkime valdybos nariai duos visų metų savo veiklos apyskaitas ir bus įvesdinta naujoji valdyba. Visi šios kuopos nariai prašomi šiame susirinkime dalyvauti.

A. GRINIUS
K-os K-tas

Philadelphia, Pa.

SLA 135 KUOPA

Kuopos valdyba sveikina visus savo narius su Naujais 1970 metais ir linki laimės bei gero pasisekimo. Linkime būti sveikiems ir 1970 m. visiems prirašyti po vieną naują narį.

Mūsų kuopai nauji nariai labai reikalingi, nes kiekvienais metais mes netenkame po kelis narius, negailestinga mirtis netikėtai juos pasi-

ima. Todėl narių skaičius yra sumažėjęs.

Valdyba šaukia visuotiną narių susirinkimą, kuris įvyks sausio mėn. 4 d. Liet. Muz. svetainėj: 2715 E. Allegheny Ave. Visi nariai ir narės kviečiami susirinkime dalyvauti. Išgirsite valdybos pranešimą apie 1969 veiklą. Turime ir daugiau reikalų kuriuos aptarsime.

1970 m. sausio mėn. 4-tą dieną niekas nelikite namie, visi eikite į susirinkimą ir atlikite savo pareigą.

Vasario mėn. susirinkimo nebus.

VALDYBA

Rockford, Ill.

SLA 77 kuopos pirmasis 1970 metų narių susirinkimas įvyks sausio mėn. 4 d. 2 val. p.p. Liet. Klubo patalpose.

Susirinkime bus išrinkta 1970 metų kuopos valdyba ir bus svarstomi įvairūs reikalai.

77 KP. VALDYBA

Shenandoah, Pa.

SVARBUS PRANEŠIMAS 23 KUOPOS NARIAMS

SLA 23 kuopos susirinkimas bus sausio 4 d. 1970 m. sekmadienį ir prasidės 12:30 val. Lietuvių Veteranų namuose 216 N. Main Street.

Kuopos valdyba kviečia visus savo narius dalyvauti šiame susirinkime, nes bus svarbus pranešimas finansų sekretoriaus.

Juozas Urbonas buvęs apie 40 metų sekretorium -- pasitraukė, taip pat ir kiti kuopos viršininkai nori atsisakyti, nes visi pasenę. Todėl visi kuopos nariai ateikit į šį susirinkimą ir išrinkit naują kuopos finansų sekretorių.

VIKTORAS VISOCKIS
23 kuopos iždininkas

Brooklyn, N. Y.

SLA 152 kuopos susirinkimas įvyko gruodžio 7 d. Įsteigusių rezidencijoje.

Turėjome SLA viršinių nominacijas. Nominuoti visi smarkūs ir gabūs viršininkai. Apart to turėjome gerų nutarimų Susivienijimo gerovei ir ateinančiam 1970 metų Seimui.

SLA 152 kuopa nutarė duoti piniginę premiją (dovaną) už gražiausią lietuvių motyvais paveikslą, kuris bus parodytas SLA Seimo metu viešbutyje "Commodore" salėje. Mūsų kuopos pirmininkė Natalija Jasiukynas (tapytoja), pasirengusi prisidėti prie kalbamos lietuvių menininkų parodos organizavimo.

Susirinkimas baigtas vaišėmis.

N. STILSONIENĖ

SLA 38 KUOPOS SUSIRINKIMAS

Ketvirtadienį, sausio 8 d., 1970 m. 7 val. vak. įvyks mūsų kuopos metinis susirinkimas, Lietuvių Taut. Klubu patalpose, 449 Grand Street Brooklyn, N. Y.

Visi nariai prašomi būtinai susirinkime dalyvauti.

Visa eilė narių, dar neatsiėmė savo dividendų čekius. Tie, kurie pakaitė savo adresą, malonėkite pranešti finansų sekretoriui, Pranas Dimas, 704 Seneca Ave., Ridgewood, N. Y.

VALDYBA

KIPRAS PETRAUSKAS PATS APIE SAVE

Statydami „Traviatą“, darbą paskirstėme šitaip: J. Tallat-Kelpša akompanavo dainininkams, J. Starka rengė chorą, man pradžioje teko diriguoti ir repetuoti Alfredą. Vėliau prie dirigento pulsto atsistojo J. Tallat-Kelpša. Režisūros darbas atiteko K. Gliniskiui, J. Tallat-Kelpšai stojus diriguoti, solistams akompanavo A. Kačanauskas, kuris taip pat rengė ir Barono partiją. A. Nezabitauskaitė-Galaunie- nė repetavo Violetą. Dviem mažesnėms moterų partijoms buvo pa- imtos muzikos mokyklos mokinės V. Podėnaitė (Flora) ir J. Vencevi- caite (Anina).

Kadangi dažnai repetuodavome (be orkestro) muzikos mokyklos pačiame didžiausiame kambaryje, kuris, deja, buvo pereinamas, kartą mano dėmesį patraukė prabėganti į dainavimo klasę jaunutė muzikos mokyklos mokinė. Iš J. Tallat-Kelpšos sužinojau, kad tai studijuojanti dainavimą Elena Žalinkevičaitė. Paprašiau J. Tallat-Kelpšą, kad jis pakviestų ją į Tilmanso salę paklausti mano ir ma- no brolio Miko koncerto. Jaunuolė pasirodė esanti nemenkos ambi- cijos ir į mūsų koncertą neatvyko; vėliau J. Tallat-Kelpšai ji aiški- nosi, girdi, pats Kipras Petrauskas turėjęs ją pakviesti, jeigu norėjo, kad ji ateitų jo paklausti. Kai J. Tallat-Kelpša perdavė man šį žū- lų, kaip man tada pasirodė, atsakymą, pasakiau: „Tai bent „asaba!“ Pasijutau įžeistas ir kurį laiką į sudominusią mane merguželę ne- kreipiau dėmesio. Bet, kaip pastebėjau, jai tatau visai neparūpo. Toks neįprastas jaunos mergaitės elgesys su manim, tur būt, ir buvo priežastis, kad mūsų pažintis vėliau peraugo į meilę. Bet tąkart aš kviečiau ją, norėdamas paklausti jos balso. Ji turėjo gražaus tembro lyrinį koloratūrinį sopraną, skambų ir aukštą, bet kai pasakė, kad mėgsta labiau dramą, negu operą, tai toks jos akipelėškumas smarkiai užgavo mano ambiciją, ir ji nepakliuvo į mūsų ruošiamą spektaklį.

Operos repeticijos vyko labai sėkmingai, atėjo metas repetuoti solistams su orkestru ir choru. Tam reikėjo išsinuomoti miesto teat- ro sceną, o su pinigais buvo gana striuka. Bet tarybos narių užside- gimo ir energijos dėka ir šis reikalas buvo sutvarkytas. A. Sodeika, kuris iš pradžių teikė daug rūpesčių, bandydamas mane įtikinti, jog esąs bosas ir Žermono partija, jam, girdi, per aukštą, ilgainiui apsi- prato ir puikiausiai susidorojo su šiuo darbu, toli pralenkdamas ki- tus Žermono vaidmenį rengusius dainininkus. Geresnio Žermono už anuometinį A. Sodeiką tiek vokaliniu, tiek vaidybiniu pažūriu mūsų operos scena neturėjo ir, berods, iki šiol neturi. Aš buvau be galo laimingas pasirodęs teisus.

Baroną dainavo J. Bieliūnas, Gastoną — Marcinkus, daktarą — jaunąs ir dailus bosas P. Oleka, tarną — Serėnas. Pagrindinį Violetos vaidmenį labai sėkmingai parengė miela, lietuviškai kukli Adelė Nezabitauskaitė. Ji gerai dainavo ir labai jaudinančiai vaidino. Gra- žiai ir paryžietiskai grakščiai Floros vaidmenyje pasirodė muzikos mokyklos mokinė V. Podėnaitė; kita muzikos mokyklos mokinė, ma- lonaus ir švelnaus tembro mezo-sopranas J. Vencevičaitė, jautriai ir muzikaliai dainavo Aninos partiją.

Baleto parengimu rūpinasi aš pats. Jo pasirodymą vos iš trijų jaunučių grakščių chorščių, kurioms talkininkavo paskui visas choras, parengiau, nesigirdamas galiu pasakyti, gana sumaniai. O vis dėlto nebuvo tai lengvas dalykas, kaip gali atrodyti iš šalies. Daž- nas choristas ar choristė ne tik šokti, bet ir prideramai scenoje vaikš- čioti nesugebėjo. Po keletos spektaklių į talką pasikvietėme O. Du- beneckienės baleto mokyklos mokines. Reikia pripažinti, kad O. Du- beneckienė labai nenoriai sutiko leisti mokines šokti operoje, moty- vuodama tuo, kad pernelyg ankstyvas pasirodymas scenoje galys jas sugadinti. Po ilgų prašymų leidimas buvo gautas ne tik mūsų, bet ir mergaičių džiaugsmui. Jaunutės grakščios ir gabios mergaitės puik- kiai atliko nesudėtingą mano pastatytą čigonų šokį.

Labai sėkmingai vyko choro rengimas, varijuojamas tvirtų ir ta- lentingų J. Starkos rankų. Orkestrui pasisekė surinkti net dvidešimt keturis muzikantus. Trūkstantis pučiamuosius pavadavo fisharmoni- ja, o vietoj arfos buvo skambinama pianinu. Dauguma orkestrantų pelnėsi duoną, grodami kino teatruose — filmai tais laikais buvo ne- bylūs, ir veiksmą ekrane palydėdavo orkestrėlis. Mažesniuose kino teatruose būdavo pasitenkinama pianistu. Tai ir buvo didžiausia kliūtis mūsų repeticijoms. Kino teatrų savininkai nenorėdavo išleis- ti savo muzikantų į operos repeticijas, o atsisakyti uždarbio šie ne- galėjo, nes operoje ne tik iki pirmo „Traviatos“ spektaklio, bet net iki kitų metų sausio mėn. 1 d. atlyginimas nebuvo garantuotas. Ta pati bėda buvo ir su choru, ir su solistais.

Bet tiek choras, tiek solistai dirbo įstaigose ir vakarus turėjo lais- vus, todėl galėjome ramiausiai repetuoti. Bet būk gudrus, kaip tas žemaitis ant ledo, ir suderink rytais dirbančius solistus ir choristus su vakarais dirbančiais orkestrantais! Šiaip taip išbridome ir iš šio keblumo.

Baigdami parengti operą, susirūpinomė, kuo apvilksime artistus, chorą, šokėjus. Viena buvo aišku: visiems reikės vaidinti su savais drabužiais, nes lėšų kostiumams nebuvo. Bet tai nė kiek nesumažino mūsų entuziazmo. Iš šios keblios padėties išbridome, šokėjams pasi- skolindami čigoniškus drabužius iš vieno vertelgos, nuomojusio kostiumus maskaradams, o kiti dalyviai pasipuošė savo įsėiginiais drabužiais. Kas neturėjo padoresnio rūbo, pasiskolino iš draugų ar pažįstamų. Žinoma, mūsų vaizduojamoji Paryžiaus aukštuomenė tik- ram paryžiečiui būtų pasirodžiusi gal visai ne paryžietiška...

Dirbdami iš peties, beveik be lėšų, mes, kaip man dabar, atsigre- žus į anuos laikus, atrodo, padarėme tikrą stebuklą. Neturėdami pini- gų nei dekoracijoms, nei kostiumams, nei dalyviams apmokėti, ne- turėdami prityrusių dainininkų ir muzikantų, dirbusių nors trumpą laiką operoje, mes pastatėme operos spektaklį, kuris, nors ir labai kukliai apipavidalintas, dainavimu ir vaidyba toli prasoko vidurkį ir nebūtų padaręs gėdos nė vienam, ilgametį patyrimą, lėšas ir įgu- dasį kolektyvą turinčiam teatrui.

Taip betriūsiąnt, atėjo ir premjeros diena (1920 m. gruodžio 31). Norinčių patekti į ją negalėjo sutalpinti tuometinio Kauno teatro

KIPRAS PETRAUSKAS Hercogo vaidmenyje Verdi operoje „Rigoletto“, 1921 m. Kaune.

rūmai. Bilietai buvo išpirkti keliems tolesniems spektakliams. Mat, ne tik Kauno, bet ir kitų Lietuvos miestų, miestelių ir net kaimų gy- ventojai troško pamatyti taip lauktą ir daugelio abejonėmis apipintą spektaklį. Pirmąjį rimtos, pasaulinio garso operos spektaklį, vietinių jėgų parengtą ir sudainuotą gimtąja kalba!

Ir nežinia, kas labiau jaudinosi tomis dienomis — artistai, ruoš- damiesi parodyti savo darbo ir sugebėjimų vaisius, ar visuomenė, ištroškusi pamatyti pirmąjį operos spektaklį gimtąja kalba...

O kas darėsi žiūrovų salėje premjeros ir tolesnių spektaklių me- tu! Žiūrovai ašarojo ir iš džiaugsmo, kad mato šį stebuklą, ir iš liū- desio, sujaudinti vykstančios scenoje dramos. Po kiekvieno veiksmo kildavo griausmingi plojimai ir valiavimai, o spektakliui pasibai- gus — tokia ovacijų audra, kad baugu buvo, ar nesugrius teatras.

Pirmojo spektaklio pasisekimą sunku atpasakoti. Vos besilaiky- dami ant kojų iš nuovargio ir susijaudinimo, mes nesuskačiuojamai daug kartų turėjome eiti į sceną, kviečiami dėkingumo ir susižavė- jimo pagautų žiūrovų. Scena skendėjo vainikuose, gelių ir dovanų krepšiuose. Bet aciū dievui, kas turi pradžią, turi ir pabaigą. Taigi ir pirmojo spektaklio uždanga pagaliau nusileido, ir mes galėjome — kad ir menkutėse užkulisio patalpose, kad ir trukdomi džiūgaujančių artimųjų, giminių ir įkyresnių gerbėjų — pailsėti, nusiimti grimą ir, kiek atsipūtę, eiti premjeros atšvesti...

PABAIGA

KALĖDOSE IR NAJUOSE METUOSE

sveikiname SLA Prezidentą P. P. Dargį, visą Pil- domąją Tarybą, Tėvynės redakciją, raštinės štabą ir visus SLA narius. Linkime visiems linksmų šven- čių ir geriausios sėkmės 1970 metais.

SLA CHICAGOS 134 MOTERŲ KUOPOS VALDYBA IR NARĖS

TĖVYNĖ, 1969 m. gruodžio 26 d.

GERAS ŽODIS PRIKLAUSO VINCUI ALKSNINIUI

Vincas Alksninis yra labai gerai žinomas vyresnio amžiaus Susivienijimo nariams ir veikėjams. Juk buvo laikai, kai Connecticut valstijos kuopose Vincas Alksninis buvo vienas iš pačių veikliausių mūsų organizacijos darbuotojų, jis gavo SLA daugybę naujų narių, veikė kuopose skatindamas kultūrinį ir visuomeninį darbą, kas teigiamai atsiliepė į šios srities SLA pažangą.

Vinco Alksninio asmenyje Susivienijimas ištisus dešimtmečius turėjo tvirtą ir patikimą veikėją, kuris pastoviai dirbo savo organizacijai, suteikdamas visokeriopą paramą. Ypačingai plačiai Vincas Alksninis dirbo pačiu Susivienijimo žydėjimo laikotarpiu, kai didžioji dauguma lietuvių patriotų laikė savo pirmaujančia pareiga priklausyti Susivienijimui.

Kiek daug energijos, laiko ir pasiaukojimo skyrė Vincas Alksninis ir greta jo kiti darbuotojai anais laikais, tik jie patys žino. Šių dienų veikėjai privalėtų nors dalinai pasekti jų pavyzdžiais. Tad ir šiandieninė Susivienijimo pažanga būtų žymiai didesnė.

Pirmiausia kas yra brangintina, kaip Vinco Alksninio, taip lygiai ir jo laikotarpio darbuotojų veikloje, tai jų gilus įsitikinimas, kad jie dirbdami Susivienijimui, dirba patį svarbiausį lietuvišką darbą, nes jungia visus lietuvius, be pažiūrų ir įsitikinimų skirtumų į vieną, kiekvienam geros valios lietuviui prieinamą, organizaciją bendriniais pagrindais veikiančią.

Be nepagrįsto išdidumo šių dienų veikėjai galėtų gražiai pasimokyti iš vyresniųjų. Vincas Alksninis daug gražaus moka papasakoti iš jo paties ir kitų ano laiko darbuotojų praktikos.

O kodėl Vincui Alksniniui Susivienijimo darbe sekėsi? Ši paslaptis visai paprasta. Jis ėjo į lietuvių, į lietuviškas šeimas ir aiškino kaip yra svarbu stiprinti lietuvių organizacinį gyvenimą. Jis rasdavo tinkamus žodžius ir jį kiekvienas lietuvis puikiai suprato.

Vienoje iš pačių ankstyvųjų Susivienijimo apyskaitų yra parašyta, jog SLA išde yra mažai pinigų. Tai buvo pati pradžia, tai buvo tik organizacijos užuomazga. Galima sakyti, čia buvo tik gražus sumanymas sukurti visuotinę lietuvišką organizaciją. O panašių sumanymų juk buvo ne tasai vienas, bet daug, o dar daugiau buvo gerų norų. Juk daugybė draugysčių įsikūrė, pradėjo veikti, o vėliau laikui bėgant išnyko. Gal ir iš gražaus sumanymo Susivienijimą padaryti visus lietuvius apimančią organizaciją, ne daug naudos būtų buvę, jeigu ne būtų atėję šimtai lietuvių patriotų dirbti Susivienijimui, jeigu SLA nebūtų turėjęs nei Vinco Alksninio, nei jo garbingų sėbrų.

Dabar Vincas Alksninis nelinkęs, kad apie jį kas nors daug kalbėtų, jis sulaukęs Vytauto Didžiojo amžiaus, pasitraukė į farmą, auginą veršiukus ir džiaugiasi savų nuveiktais darbais praeityje, matydamas, kad pasekėjų netrūksta. Bet ir dabartinėje padėtyje Vincas gali pasidžiaugti, kad jo ir jo sūnaus valdoma farma yra pavyzdinga ir puikiai tvarkoma.

Tad, nuoširdžiai linkime Vincui Alksniniui ilgiausių ir saulėtų metų!

PETR. TARV.

VINCAS ALKSNINIS

namuose. Jų namuose buvo daromi įvairūs susirinkimai ir ten posėdžiavo įvairios valdybos.

ALT sąjungos Detroito sk. dr. Joną Sims jam švenčiant 65 metų sukaktį išrinko jį skyriaus garbės nariu.

Dr. Jonas Sims mirė 1964 metais, liepos 27 d. Jo palaikai laikinai buvo palaidoti Mount Elliot kapinėse. Prieš porą metų Marija Sims Jono palaikus palaidojo Chicagoje ir netoli pastatyto dr. Vincui Kudirkui paminklo ir ant jo kapo pastatė jam puošnų paminklą. Gi minint šias jo mirties 5 metų sukaktį Marija Sims įamžina jį ir Lietuvių Fonde įmokėdama 100 dolerių. Vieną kitą žodį tarė ir jo bendradarbiai: Augustas Rimkūnas ir F. Motuzas.

Poetė Marija Sims minėjimo progą paskaitė eilėraštį, o panelė Kutkutė padeklamavo irgi M. Sims eilėraštį "Neprigysiu".

Pabaigoje visi svečiai buvo pavaišinti skaniais pyragaičiais ir kavute.

A. GRINIUS

Paminėta dr. Jono Sims 5 metų mirties sukaktis

ALT Sąjungos Detroito skyrius lapkričio 30 d. paminėjo a. a. dr. Jono Sims-Šimoliūno penkių metų mirties sukaktį.

Paminėjimas įvyko Lietuvių Namuose, kurį atidarė ir pravedė Jonas Švoba. Prie garbės stalo buvo pakviesti Jonas Švoba, Augustas Rimkūnas, Jono Sims žmona Marija Sims, Feliksas Motuzas ir Stasys Šimoliūnas.

Trumpą biografiją ir pluoštą žinių iš dr. Jono Sims gyvenimo papasakojo Stasys Šimoliūnas. Žodžiais dr. Jonas Sims-Šimoliūnas buvo tylios šnektos, mažakalbis, visada besišypsas. Tikras, savo gimtojo krašto, Lietuvos mylėtojas, patriotas.

Jonas Sims gimė 1890 m. sausio 30 d. Joniškėlio parapijoje, Panevėžio apskr. Jo tėvas Juozas Šimoliūnas vykdamas antrą kart į Ameriką atsivežė ir savo mylimą sūnų Joną turintį vos 7 metus. Eidamas 20 metus Jonas baigė vidurinį mokslą ir tėvo raginamas išvyksta į Lietuvą ten gyvenančios motinos ir brolių aplankyti. Pagyvenęs metus Lietuvoje grįžta į Ameriką. Dabar jo tėvas Juozas Šimoliūnas palieka sūnui Jonui 2,000 dolerių ir saliną ir pats išvyksta Lietuvon ir užklupęs I Pasaulinis karas pastoja kelią grįžti

TĖVYNĖ, 1969 m. gruodžio 26 d.

Amerikon. Tėvo saliną dr. Jonas pardavė. Po to jis įstoja į Valparaiso Universitetą ir studijuoja mediciną. Jonas šį universitetą baigė 1916 metais ir gavo Osteopato-Gydytojo diplomą.

Dr. Jonas Sims-Šimoliūnas gyvendamas Clevelande bendradarbiauvo K. Karpaus redaguojamoje "Dirvoje" rašydamas politines apžvalgas ir sveikatą liečiančius straipsnius. Priklausė SLA 14 kuopai, ALT sąjungos 18 kuopai ir jos chorui. Tėvynės mylėtojų draugijos 20 kuopai ir visur buvo renkamas į valdybą. Tada buvo pats įkarštis Amerikos lietuvių kolonijose: Dirbta už Lietuvos nepriklausomybės atgavimą, rūpintasi nuo karo nukentėjusių lietuvių šelpimu.

Tačiau dr. Jonui Sims ši gydytojo-Osteopato specialybė nepatiko ir jis 1921 m. įstoja į Kansas City universitetą ir studijuoja Optometriją. 1922 metais jis baigė šį mokslą. Dr. Jonas Sims gyvendamas Detroito priklausė 352 kuopai.

Po antrojo karo, kada tremtiniai dar gyveno Europoje p. p. Sims jiems pasiuntė apie 200 siuntinių ir sudarė apie 30 afedevitų į Ameriką atvažiuoti. Ir ne vienas iš jų atvykęs į Ameriką ir priglaustas buvo jų

Artimam bendradarbiui

DOMUI PENIKUI

mirus, jo žmonai Teodorai Penikienei, sūnams Gerimantui ir Romualdui ir jų šeimoms reiškia gilią užuojautą -

TĖVYNĖS REDAKTORIUS

SLA narei ir veikėjai

MARGARETAI MICHELSONIENEI

mirus, jos vyrui SLA Kontrolės Komisijos Pirmininkui Stasui Michelsonui ir artimiesiems reiškia me gilią užuojautą.

SLA KONTROLĖS KOMISIJOS NARIAI:

Albinas Trečiokas
ir Antanas Gustas

SVEIKATOS SKYRIUS

ŠI SKYRIŲ VEDA SVEIKATOS KOMISIJA:

Dr. Petras Zalatoris

Dr. A. Gussen

Ne vienas mūsų SLA narys man dažnai nusiskundžia, kad jis blogai jaučiasi, kad neturi reikalingos energijos, kad jam kojos dažnai skauda, o jeigu jis į antrą arba trečią aukštą lipa, tai jam trūksta oro. Tokiam broliui arba sesei pasakau: — Kai peršoki 65 metus tai nenorėk būti jaunuolis. Visa vyresnio žmogaus sistema sulėtėja. Kraujagyslės susiaurėja, kraujas negali taip laisvai sroventi, pagaliau, ir širdis jau neturi tos jėgos kraują varyti, kaip būdavo ji anksčiau turėjo.

Tokiems žmonėms aš dar paaiškinu, kad nėra jokio reikalo nusiminti net ir tuo atveju, jeigu greičiau pavargsti. Pavargimas tai dar ne liga. Teisybė, daugelio ligų pirmas ženklas, tai nuovargis, bet ne kiekvienas pavargimas reiškia ligą. Kai vyresnio amžiaus žmogus jaučiasi pavargęs, tai tokiu geriausiu atveju pailsėti. Pailsėti galima po pietų ir po vakarienės. Labai dažnai trumpas snūstelėjimas daugiau padaro gero, negu abejotinos vertės vaistai.

Vyresnio amžiaus žmonėms reikia

anksčiau eiti gulti. Aš pats aštuntą ar devintą vakaro jau gulu,

Geriau anksčiau atsikelti, bet reikia anksčiau ir gulti. Pensijonieriams nepatariu per naktis daužytis, žinau, kad yra ir tokių, kurie mėgsta pabaliuoti, kad šitokie labai dažnai stailiai sukrinta. Dažniausiai širdis neišlaiko.

Vyresnio amžiaus žmogui patariu dažniau pailsėti. Žmogaus organizmas pats pasako kada poilsis reikalingas. Kai jautiesi pavargęs, tai ir pailsėk. Pailsėjęs turi jaustis geriau, o jeigu dar jauti nuovargį, tai ilgiau ilsėkis. Apie dažną nuovargį papasakok savo gydytojui, bet jeigu poilsis sugrąžina reikalingas jėgas, tai poilsis yra geriausias vaistas.

Pailsėti galima įvairiai. Kartais užtenka truputį ramiai pasėdėti. Geriausia yra ant sofos išsitiesti, o dar geriau, batus nusimetus, lovoje pagulėti. Jeigu gali užsimerkti pusvalandį pailsėti, tai dar geriau.

MIRĖ JONAS JUODVALKIS

Jonas Juodvalkis, SLA 301 kuopos narys, mirė lapkričio 20 d., palaidotas lietuvių tautinėse kapinėse lapkr. 24 d.

Buvo gimęs 1896 m. aplenkėjusioje apylinkėje. Atstatant nepriklausomą Lietuvą, aktingai įsijungė į karybinį darbą ir vos nebuvo savųjų sušaudytas. Lietuvos kariuomenės štabo pavidimu, tyrė gyventojų nuotakas fronto linijoje ir "pagavus", be jokio tardymo dalinio vadas įsakė pastatyti prie sienos ir sušaudyti. Bet budintis karininkas, kuriam buvo pavesta tą įvykdyti, blaiviai į šį reikalą pažūrėjo ir telefonu susisiekęs su kariuomenės štabo antruoju skyriumi Kaune, a.a. Juodvalkį atsiprašė ir jis veikė toliau, o fronto vyrai jam teikė paramą ir pagalbą.

Ilgą laiką tarnavo Lietuvos policijoje nuovados viršininku, bet, kai buvo įvesti cenzo reikalavimai, a.a. Juodvalkiui grėšė atleidimas iš policijos tarnybos arba pažeminimas pareigose. A.a. Juodvalkis nepalūžo, uoliai atlikdamas tarnybos pareigas, mokėsi, išlaikė egzaminus ir pri-

statė atitinkamą mokslo pažymėjimą. Vėliau buvo paskirtas pirmos eilės nuovados viršininku ir paskui Zarasų apskrities policijos vadu.

Didelė tragedija a.a. Juodvalkiui buvo, kai okupavus Lietuvą raudonajai armijai, komunistai suėmė jo žmoną ir išvežė į Sibirą, kurios jis daugiau ir nebemate, nors vis dar ir tikedavosi... Pats a.a. Juodvalkis besislapstydamas ir partizanaudamas, sulaukė vokiečių okupacijos, o grįžtant raudonajai armijai antru kart į Lietuvą, pasitraukė į vakarus. Besitraukdamas dar toliau nuo komunistų ir pasiekęs JAV aktingai įsijungė į lietuvišką, patriotinių org-jų veiklą ir bendradarbiavo spaudoje.

Aktingai veikė SLA 301 kuopoje ir buvo išrenkamas įvairioms pareigoms. Jį buvo pastebėjęs ir įvertinęs SLA prezidentas Povilas Dargis. Kai prieš kelius metus SLA 301 kuopos viuosinis metinis narių susirinkimas padarė porą nutarimų, kurie nepatiko P. T., tai prezidentas Dargis, lankydamasis Čikagoje, buvo pasikvie-

tęs pasiinformuoti a.a. Juodvalkį, bet šis būdamas drausmingas ir tvarkingas kuopos narys, atsiklausė kuopos valdybos pirmininką ir paskui painformavo apie šį pasikalbėjimą.

Prieš kelerius metus, po sunkios operacijos, ėmė jausti mirties artumą. Nors neberūkė ir labai vykdė visus gydytojų nurodymus, maitindamasis grybeliais, šakniais, vaisiais, medumi ir kitu "neduodančiu vėžiui plėstis" maistu, bet vis ėjo silpnyn. A.a. Juodvalkis buvo giliai religingas ir kaip daugelis Čikagos lietuvių, paskutiniaisiais metais labai pergyveno, kai lietuvių pinigais nupirkta kapinės, Čikagos katalikų vyresnybė, paskyrė aarius administratorius, o šiemis rūpi ne religingumas ir žmoniškumas, suteikiant mirusiajam pagarbą, bet grynai biznis. A.a. Juodvalkis, negalėdamas to pakeisti, pasirinko lietuvių tautines kapines ir ten pasistatė sau paminklą: marmuro kryžių su Gedimino stulpais.

Atsisveikinant su a.a. Jonu Juodvalkiu, koply-

Lietuvos Atstovo J. Kajecko sveikinimas JAV lietuviams švenčių proga

Kalėdų švenčių ir Naujų 1970 Metų proga giliai nuoširdžiai prisimenu visų geros valios lietuvių veiksmų, organizacijų, laikraštininkų, kultūrininkų bei pavienių asmenų energingą veiklą Lietuvos labui 1969 metais.

Linkiu malonių Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų 1970 Metų.

Te Dangaus palaima lydi jus visus asmeniškai ir darbe Lietuvos gerovei.

J. KAJECKAS

ALT'O REZOLIUCIJOS

Amerikos Lietuvių Tarybos metinis suvažiavimas, įvykęs 1969 m. gruodžio mėn. 13 d. Chicagoje, Ill. viešbutyje Bismarck, išklaušęs ALT Valdybos pareigūnų pranešimus ir apsvarstęs esamąją Sovietų Sąjungos pasiūlymo dėl Europos saugumo konferencijos eigą ir atlikti viską, kad tokios konferencijos atveju JAV vyriausybei būtų iš naujo pristatytas visas Lietuvos laisvės bylos reikalas.

Išklaušęs pranešimus apie ALT valdybos sušauktą Amerikos Lietuvių Kongresą Detroitė š. m. rugp. 30 ir 31 dienomis, suvažiavimas pareiškia, kad Kongresas yra praėjęs lietuviško solidarumo ir vienybės dvasioje, didžiai vertina to Kongreso atliktus darbus, priimtas rezoliucijas ir nutarimus.

Čioje ir kapinėse, pašventinęs duobę, maldas atkalbėjo tėvas Kežys, S. J., asistuojant kun. Sugintui. Atsisveikinimo kalbas šaulių vardu pasakė Antanas Gintneris, buvusių Lietuvos policijos tarnautojų vardu Povilas Dirks ir kun. Sugintas. Prieš išsiskiriant, prie kapo sugiedota Marija, Marija ir Lietuvos Himnas, o laidotuvių direktorius Evans giminių ir artimųjų vardu visus užkvietė į Šarkos restoraną pietų ir dar kiek pabendrauti. Nors buvo darbo diena, bet laidotuvis dalyvavo apie 100 tautiečių, tarp jų, kad ir sirgdamas, SLA 301 kuopos steigėjas ir ilgametis finansų sekretorius K. P. Deveikis ir kapinės a.a. Juodvalkį palydėjo virš 30 automobilių.

S. PAULASKAS

Suvažiavimas dideliu pasitenkinimu konstatuoja faktą, kad gausios Amerikos lietuvių organizacijos ir plačioji lietuvių visuomenė ligi šiol aktingai rėmė Amerikos Lietuvių Tarybos darbus, nuoširdžiai dėkoja tų organizacijų vadovams, jų nariams, spaudai, radio valandėlių vedėjams, Lietuvių TV Chicagoje ir visai visuomenei už paramą ir prašo toliau visomis priemonėmis tiek moraliai, bet nemažiau ir materialiai remti Amerikos Lietuvių Tarybos vedamą kovą dėl Lietuvos išlaisvinimo.

Suvažiavimas kreipiasi į Amerikos lietuvių organizacijas ir pavienius lietuvius kviedamas suaktyvinti lėšų telkimą Vasario 16-tos minėjimų proga. Jų metu lietuviškosios organizacijos ir pavieniai lietuviai yra kviečiami sudaryti lėšų telkimo komitetus, kurie pasiektų visus Jungtinėse Amerikos Valstybėse gyvenančius lietuvius, tiek tuos, kurie dalyvauja, tiek tuos, kurie dėl įvairių priežasčių negali dalyvauti Vasario 16-tos minėjimuose.

Išklaušęs ALT Valdybos pranešimus, suvažiavimas vertina Valdybos narių darbo atskiromis sritimis pasiskirstymą, reiškia nuoširdžią padėką už Amerikos Lietuvių Kongreso 1969 metais Detroitė suorganizavimą ir už nuoširdų pareigų atlikimą, vadovaujant Amerikos Lietuvių Tarybos kovai dėl Lietuvos laisvės.

Suvažiavimas paveda ALT Valdybai jo vardu pasveikinti JAV prezidentą, Valstybės Sekretorių ir padėkoti suvažiavimą sveikinusius.

TĖVYNĖ, 1969 m. gruodžio 26 d.

SLA išmokamų apdraudų ir ligoje pašalpų savaitinė atskaita

Išmokamos apdraudos

Gruodžio 6, 1969

ONA UŽKURAITIENĖ-ROGERS, 146 kp., Minden, W. Va., gimusi Lietuvoje. Prie SLA prisirašė liepos 1, 1917 m., mirė spalio 26, 1969 m. Velionės apdrauda išmokėta dukterei, Adelia Rilat.

VINCAS KUTULIS, 183 kp., Hart, Mich., gimęs Anglijoje. Prie SLA prisirašė vasario 8, 1920 m., mirė spalio 27, 1969 m. Velionio apdrauda išmokėta žmonai, Tessie Kutulis.

ONA MILLER, 185 kp., Indiana Harbor, Ind., gimusi Waukesha, Wis. Prie SLA prisirašė kovo 1, 1935 m., mirė birželio 24, 1969 m. Velionės apdrauda išmokėta vyrui, George S. Miller.

ONA ŽALIENE, 211 kp., Mahanoy City, Pa., gimusi Mahanoy City, Pa. Prie SLA prisirašė balandžio 1, 1937 m., mirė lapkričio 6, 1969 m. Velionės apdrauda išmokėta sunui, Lenard Zalis.

JUANITA SKEVER, 238 kp., Chicago, Ill., gimusi Allegan, Mich. Prie SLA prisirašė rugsėjo 1, 1942 m., mirė rugsėjo 21, 1969 m. Velionės apdrauda išmokėta vyrui, Bruno Skever.

JUOZAS SOPIS, 299 kp., Rumford, Me. gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė kovo 1, 1919 m., mirė spalio 7, 1969 m. Velionies apdrauda išmokėta dukterei, Anne S. Wallen.

JONAS JUODVALKIS, 201 kp., Cicero, Ill., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė kovo 12, 1951 m., mirė lapkričio 20, 1969 m. Velionies apdrauda išmokėta pusbroliui, Anatolijui Kairiui.

Viso \$ 2,700.00

Nuo pradžios šių metų bendrai viso .. \$106,139.93

Išmokamos taupomos apdraudos

Ona Kubilienė, 38 kp., Brooklyn, N. Y.	\$ 500.00
Minnie T. Davenport, 113 kp., Thompsonville, Conn.	\$ 500.00
Susan Baldauskis, 267 kp., Wyoming, Pa.	\$ 500.00
Algird Baldauskis, 267 kp., Wyoming, Pa.	\$ 500.00

\$ 2,000.00

Nuo pradžios šių metų bendrai viso ... \$25,500.00

Išmokamos ligoje pašalpos

December 6, 1969

219. A. Jankauskas, 66 kp., Ansonia, Conn. sirgo 6 sav. 5 d.	\$ 8.50
220. V. Burdinavičius, 72 kp., Hamilton, Canada sirgo 6 sav. 5 d.	\$47.25
221. T. Tekoris, 158 kp., Springfield, Ill. sirgo 6 sav. 1 d.	\$66.00
Viso	\$121.75

Išmokamos apdraudos

Gruodžio 13, 1969

CHARLES J. ROMAN, 10 kp., Philadelphia, Pa., gimęs Waterbury, Conn. Prie SLA prisirašė balandžio 13, 1939 m., mirė kovo 21, 1968 m. Velionies apdrauda išmokėta žmonai, Genevieve Roman.

TĖVYNĖ, 1969 m. gruodžio 26 d.

ELZBIETA DEVOKAITIENĖ, 34 kp., New Britain, Conn., gimusi Lietuvoje. Prie SLA prisirašė sausio 1, 1922 m., mirė spalio 29, 1969 m. Velionės apdrauda išmokėta dukterei, Frances Lesevich.

GEORGE SUTKAITIS, 126-Pav. kp., New York, N. Y., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė gegužės 5, 1940 m., mirė birželio 29, 1969 m. Velionies apdrauda išmokėta dukterei, Ruth Sutkaitis-Friess.

JONAS TAMOŠAUSKAS, 173 kp., Dracut, Mass., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė vasario 13, 1928 m., mirė lapkričio 29, 1969 m. Velionies apdrauda išmokėta žmonai, Stepanijai Tamošauskas.

JOSEPH VEATCH, 214 kp., St. Louis, Mo., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė birželio 11, 1929 m., mirė rugpjūčio 28, 1969 m. Velionies apdrauda išmokėta žmonai, Antaninai Veatch.

LUCY PRUSIS, 322 kp., Chicago, Ill., gimusi Lietuvoje. Prie SLA prisirašė kovo 1, 1937 m., spalio 31, 1969 m. Velionės apdrauda išmokėta vyrui, Frank Prusis.

DOROTA BOBONIENĖ-BICUNAS, 332 kp., Richmond Hill, N. Y. Prie SLA prisirašė gegužės 14, 1931 m., mirė lapkričio 16, 1969 m. Velionės apdrauda išmokėta dukterims, Evelyn Bobonis ir Olga Bobonis.

Viso \$ 3,300.00

Nuo pradžios šių metų bendrai viso .. \$109,439.93

Išmokamos ligoje pašalpos

December 13, 1969

222. B. D. Petraitis, 31 kp., Lewiston, Me. sirgo 11 dav. 1 d.	\$ 69.48
223. J. Maliska, 123 kp., Montreal, Canada sirgo 2 sav. 6 d.	\$202.50
224. M. Antanavičienė, 129 kp., Chicago, Ill. sirgo 6 sav.	\$ 37.50
225. J. Veatch, 214 kp., St. Louis, Mo. sirgo 8 sav. 2 d.	\$ 54.50
226. K. Otto, 236 kp., Toronto, Canada sirgo 5 sav. 1 d.	\$ 53.20
227. A. Vikrikas, 242 kp., Brooklyn, N. Y. sirgo 12 sav.	\$ 54.00
228. A. Norkus, 260 kp., Chicago, Ill. sirgo 12 sav.	\$ 81.00
Viso	\$552.18
Nuo pradžios šių metų bendrai viso ...	\$13,035.54

SLA SEKRETORIUS A. BUDRECKIS

Wyoming, Pa.

Spalio 21, po trumpo ligos, čia mirė Ona Grabliauskienė, SLA 267 kuopos narė. Velionė prie SLA priklausė nuo vasario mėnesio 1917 metų. Ji buvo kilusi nuo Puns-ko, Vilkapėdžių kaimo, vėliau jos gimtinė buvo laikoma Smalenų parapijoje.

Ji buvo gimusi Berneckaite. Velionė Amerikoje išgyveno 57 metus.

Paliko keturis sūnus ir tris dukteris, bei vieną seserį Jieva Micevičienę Suvalkijoje.

Ilsėkis Mamyte, šios šalies žemelėje.

V. G.

Kono boklas tyrinėtojas

Jeigu jūs sergate, tai gydytojas dažnai nori tiksliai žinoti, kas vyksta jūsų smegenyse, širdyje, viename kuriame nors raumenyje ar nerve. Labai jautrūs instrumentai gali užfiksuoti šių organų pastoviai leidžiamus elektros signalus. Tačiau jūsų kūnas išskiria įvairiausių elektros kokofoniją, kuri gali užkoduoti reikiamus signalus. Yra triukšmų, kurių neįmanoma išsifruoti paprastu būdu.

Njuleto-Pakardo firma (JAV) sukūrė signalinį analizatorių, kuris išskiria pašalinių triukšmų sukellamus signalus. Signalas yra suskaldomas į tūkstančius dalių, kurios užfiksuojamos atminties gardelėse. Triukšmai, teigiami ir neigiami, tokiu būdu patys išryškėja. Reikalingas informacinis signalas vis didėja. Kad rezultatas būtų aiškesnis, signalinis analizatorius išveda vidurkį ir užfiksuoja jį skalėje.

MĖNULIO UPIŲ VAGOSI

Seniai pastebėtos vingiuotos vagos Mėnulio paviršiuje. Jas jau matė Kristijanas Hiuigensas 1686 m. Maždaug prieš 80 metų buvo paskelbta mažai įtikėtina idėja, kad šie objektai — išdžiūvusių upių vagos. Stambaus plano Mėnulio paviršiaus nuotraukose, gautose iš Mėnulio dirbtinių palydovų, tos vagos panašesnės į upių slėnių ir senvagių vingius, negu į sprūdžius, lavos išsiveržimo pėdsakus ar pan. Šitai paskatino amerikiečių fiziką Haroldą Jurį sugrįžti prie užmirštosios hipotezės.

Kaip galėjo Mėnulyje atsirasti upės? Po paviršinių amžino pasaulio ir purios medžiagos sluoksniuais galėtų slūgėti kokio kilometro storio dregmės prisotintas klodas. Po meteorito smūgio ar tektoninio sprūdžio suslėgtas vanduo galėtų prasiveržti į paviršių. Nors Mėnulyje nėra atmosferos, vanduo (kad ir kaip tai prieštarautų paplitusiai nuomonei) neturėtų akimirksniu išgaruoti: jis turėtų imti smarkiai virti, tai sukelvotų šilumos, skystis atšaltų ir pasidengtų storu ledo sluoksniu. Ledas iš lėto sublimuotųsi (virstų garais). Susidarytų šimtų metrų pločio vandens-purvo srautas, padengtas ledo.

AR ŽINOTE, KAD

...Ekvadoro sostinėje iki šiol saugomas molinis puodas, kuriame buvo išginti pirmieji kviečiai Amerikoje.

...Ciuricho muziejuje galima pamatyti seniausią duonos gabalą. Mokslininkų nuomone, toji duona buvo iškepta dar akmens amžiuje — prieš 6 tūkstančius metų. Archeologai aptiko šį duonos gabalą purvo dumble, nusausinusi eterą.

KELEIVIS

THE TRAVELER LITHUANIAN WEEKLY

Aišku, esate girdėję, kad tai laikraštis, kuris jau eina 62-sius metus. Jį vieni giria, kiti peikia, bet visi jį mėgsta skaityti. Kodėl?

Todėl, kad jis niekam nepataikauja ir nesibijo teisybės rašyti. Teisingomis žiniomis iš visur (daug rašo ir apie dabartinį Lietuvos gyvenimą) laikraštis per 60 metų pelnė gerą vardą ir pasitikėjimą.

Keleivis duoda ir teisinių patarimų, jame rasite gražių apsakymų bei eilėraščių. Jis turi ir moterų skyrių. Prenumerata tik \$5.00.

Keleivio Administracijos gaunamas 1970 metų kalendorius, kainą \$1.00

KELEIVIS
636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

KAS GIRDĖT PAS MUS IR KITUR

- ŠIUO TĖVYNĖS numeriu laikraštį pradedame spausdinti foto ofseto būdu ir mažesniu formatu, bet 8 puslapių.
- ALTOS SUVAŽIAVIMAS Chicagoje gruodžio 13 dienos savaitgalyje praėjo darbingoje nuotaikoje. Mūsų Susivienijimą atstovavo SLA prezidentas Povilas Dargis ir išdininkė E. Mikužytė. Pirmajai sesijai pirmininkavo SLA prezidentas P. Dargis.
- ADOMO GALDIKO mirtis sujaudino lietuvių visuomenę. Žymusis dailininkas iki pastarųjų savaitų atrodė sveikas, bet jo sveikata staigiai pablogėjo ir jis gruodžio 5 dieną mirė. Atsisveikinimas įvyko gruodžio 9 d. Kalbas Pasakė - Lietuvos Gen. konsulas A. Simutis, VLIKO pirmininkas K. Valiūnas, Aldona Šlepetytė-Janačienė, Telesforas Valius, Vincė Jonuškaitė-Leskaitienė ir Pranas Lapė. Palaidotas Cypress Hills kapinėse Brooklyne.
- SLA CENTRO bendradarbiai ir Tėvynės redakcijos žmonės turėjo tradicinį Kalėdinį pobūvį Centro patalpose. Susirinko artimieji darbuotojai ir draugiškoje nuotaikoje pasikeitė šventiškais sveikinimais.
- VACLOVAS SIDZIKASKAS, Laisvės Komiteto pirmininkas dalyvavo Jungtinių Tautų asamblėjos pirmininkei Miss Angie Brooks pagerbime. Miss Brooks atstovauja Afrikos valstybei Liberijai.
- VINCAS RASTENIS iš darbo VLIKO leidžiamame "Eltoje" pasitraukė, į jo vietą atėjo dirbti Vytautas Alseika.
- KLAIPĖDOS KRAŠTO atvadavimo sukaktis New Yorke bus paminėta sausio 18 d., sekmadienį, Kongregacijos salėje 85-01 91st Street, Woodhaven, N. Y. Minėjimą rengia Mažosios Lietuvos Bičiulių D-ja.
- RAŠYTOJAS ALOYZAS BARONAS laimėjo Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio premiją už romaną "Vėjas lekia lyguma".
- DR. JONAS VALAITIS, ALT'os valdybos vicepirmininkas paruošė projektą fondo Lietuvos laisvinimo darbui lėšoms užtikrinti.
- SVETIMŲ VALSTYBIŲ piliečiai, kurie nepriėmė Amerikos pilietybės, kaip ir kiekvienais metais, privalo sausio (January) mėnesyje pašto įstaigose gaunamam blanko pranešti Immigration Naturalization įstaigai reikalingas žinias. Šio reikavimo neišpildę, gali būti baudžiami.

DOMAS PENIKAS, spaudos darbuotojas pastaruoju metu tartininkavęs Tėvynės redakcijai ir staiga miręs darbo metu šio gruodžio 1.

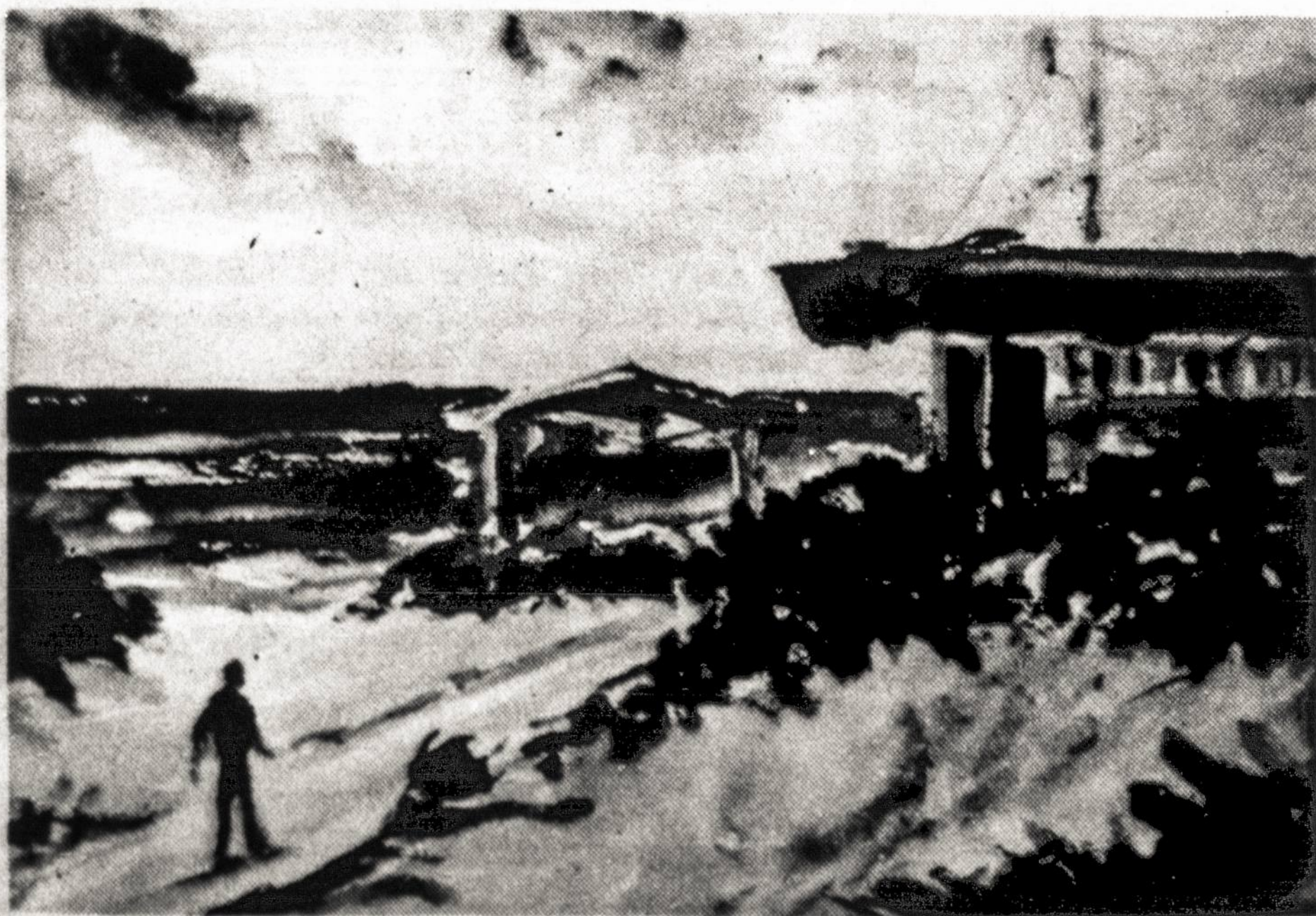
Worcester, Mass.

SLA 357 kuopos valdyba vienbalsiai patvirtinta 1970 metams.

Pirmininkas Vincas Mitrikas, vicepirmininkas Vincas Dabrila, sekr. Juozas Krasinskas, fin. sekr. A. Lendraitienė, išdininkas Jonas Dvareckas, išdo globėjai Kl. Zurlis ir Ant. Tamkus, organizatorius A. Tamkus. J. K.

Nauji mini automobiliai

Detroito automobilių fabrikai ateinančiais metais žada gaminti vadinamus mini automobilius, kurie nebus brangesni negu iš Vokietijos ir Japonijos įgabenami automobiliai. Atsakingas automobilių gamybos vadovas pasakė: - Mažesnis automobilis, tai mažesnis pelnas. Ir mes be didelio noro imamės šios naujos gamybos. Bet pastaruoju metu kompeticija buvo perdidelė.

BALŽEKO LIETUVIŲ KULTŪROS MUZIEJUJE Chicagoje vyksta dail. M. Šileikio ir A. J. Cooper meno paroda, kuri truks iki ateinančio sausio 17 dienos. Paveiksle M. Šileikio darbas, pavadintas "Illinois kapas".

REMKIM SLA FONDUS!

SLA TURI KELETĄ FONDŲ

- MOKSLEIVIŲ — teikti stipendijas jaunimui siekiančiam mokslą.
- NASLIŲ IR NASLAICIŲ — padėti SLA nariams ir šeimoms, patekusioms į medžiaginius sunkumus.
- TAUTISKŲ CENTŲ — kultūriniais ir tautiniams darbams finansuoti.

TAIP PAT VEIKIA

SLA TAUTINĖ FONDACIJA — labdaros ir švietimo darbams palaikyti.

Susivienijimo kuopos ir apskritys paremkime tuos fondus savo aukomis, kad sutektų daugiau lėšų, galėtume geriau atlikti SLA kilnius darbus.

SLA kuopos, apskritys ir nariai prašomi aukas siųsti:

Lithuanian Alliance of America

307 W. 30th Street

New York, N. Y. 10001

Laidotuvių Direktorai

NELAIMĖS VALANDOJE
SAUKITE:
STagg 2-5043

Matthew P. Ballas
BIELIAUSKAS
Funeral Home

AL. BALTRUNAS-BALTON
Reikalų Vedėjas
Notary Public

660 Grand Street
Brooklyn, N. Y. 11211

Tel. VI 7-4499
SHALINS
(SHALINSKAS)
Funeral Home
84-02 Jamaica Ave.
prie Forest P'way stoties
WOODHAVEN, N.Y. 11421

Garbingai aptarnauja
laidotuviams
Koplyčios nemokamai
visose miesto dalyse

**F. W. SHALINS ir
J. B. SHALINS**

DIRVA

TAUTINĖS
MINTIES
LAIKRASTIS
Isteigtas 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Gausiai iliustruotas laikraštis, išeinas 2 kartus į savaitę:

Trečiadieniais ir penktadieniais

Prenumeratos kaina metams—\$13.00, pusei metų—\$7.00.

Susipažinimui—2 savaites siunčiame nemokamai

— Leidžia —

Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija Viltis

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Pirmas ir geriausias lietuvių dienraštis Amerikoje

NAUJIENOS turi savo korespondentus kiekvienoje didesnioje Amerikos lietuvių kolonijoje ir įvairiose Europos bei Pietų Amerikos valstybėse.

NAUJIENOS spausdina vėliausias, tiksliausias ir įdomiausias žinias iš lietuvių ir kitų tautų gyvenimo.

NAUJIENOS spausdina svarbiausius lietuvių gyvenimo reikalus liečiančius straipsnius ir "Kritikos bei polemikos" skyriuje leidžia visiems pareikšti savo nuomonę.

NAUJIENŲ prenumerata yra tokia: Chicagoje ir priemiesčiuose metams \$16.00, pusei metų—\$8.50, trims mėnesiams—\$4.50, vienam mėn.—\$1.50. Kitose JAV vietose: metams—\$14.00, pusei metų—\$7.50, trims mėnesiams—\$4.00, vienam mėnesiui—\$1.50. Kanadoje: metams—\$18.00, pusei metų—\$10.00, vienam mėnesiui—\$2.00. Užsieniuose: metams—\$21.00, pusei metų—\$11.00, vienam mėnesiui—\$2.50.

NAUJIENAS gausite, jei pasiųsite čekį, arba Money Order tokiu adresu:

1739 S. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608